

Mézeskalács

• 68. évfolyam

• 2020. szeptember

• Ára 50 dinár

Köszöntő

Kedves Gyerekek!
Bizony nem várnám annyira az ősz, ha ti nem küldenétek a sok szép alkotást, hiszen hidegben sokkal nehezebb az erdő állatainak az élete. De mégis várom, mert szeptemberben kezdődik a tanév, a Mézeskalács is felfrissül, és Ödön, a süni, Elemér, a hörcsög, és jómagam ismét találkozhatunk veletek. Ezekben a napokban ti óvodába, iskolába indultok, a kis erdei állatok pedig egy különleges csodaszőnyeget készítenek. Ez a legújabb tervük! Egy olyan sző-

nyeget, ami a mese, a vers és a játék világába visz el bennünket. Tartsatok velünk ti is az idei tanévben is! Járjuk be az erdei állatokkal együtt e csodálatos világ minden zegzugát! Meglátjátok, hogy a Mézeskalács varázsszőnyegével vidám és érdekes lesz az új tanév.

Mézes Marcipán, a mókus

Szárnybontogató és rajzpályázat:

- Padtársam
- Varázsszőnyegen
- Indián nyár

Címdalal: Móricz Ildikó tervezőgrafikus alkotása

A Mézeskalács megjelenését támogatta:

CIP – A készülő kiadvány katalógizálása
A Matica srpska Könyvtára, Újvidék (Novi Sad)

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

ISSN 0352-6070
COBISS.SR-ID 16291074

BETHLEN GÁBOR
1868

Nemzeti Kultúrális
Alap

MÉZESKALÁCS ■ Megjelenik a tanévben havonta egyszer ■ Első szám: 1953 (mellékletként), 1954 májusa (külön lapként) ■ Alapító: **Magyar Nemzeti Tanács** ■ Kiadja: a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad (Újvidék), Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Lektor: **Töröcsik Rozália** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Leveléteket a következő címre küldhetitek: **Mézeskalács, 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1. Elérhetőség – telefon:** 021/456-624, **honlap:** www.jopajitas.com, **e-mail:** mezes@magyarszo.rs ■ Kéziratokat és rajzokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza. ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya: 021/557-304 ■ e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. nyomdájában ■ Előfizetés egy évre 500 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■

Bősze Éva

Micsoda boldogság!

Micsoda boldogság! – Iskolás vagyok!
Titkokat tárok föl, akár a nagyok!
Iskolás lettem úgy, mint a nővérem,
füzeteit, könyvét többé nem irigyelem.
Együtt fogunk járni reggel kézenfogva,
az óvodakapura csak titkon nézek – lopva!
Új rejtelmek várnak – a számok, a betűk,
törhetjük eleget makacs kis fejünk...
Fakard, mesekönyv, sok kis autó,
fölkerül a polcra, már csak odavaló!
Ám megígérem nektek – minden este
elmesélem szépen, mi történt napközben...
Mikor neveltünk, mikor szomorkodtunk,
melyik órában kikre is gondoltunk...
Elárulom; szívünk egyik fele,
még sokáig óvó néninkkel lesz tele.

Játsszunk!

Cicautánzó

Az egyik gyerek a Micurka cica. Sorra megy a gyerekekhez, farkaszemet néz velük, s a legfurcsább hangon nyávog. Amelyik gyerek elneveti magát, átveszi Micurka cica szerepét.

Fehér-fekete, fekete-fehér

Minden gyereknél két papírgombóc van. Egy fehér és egy fekete. Az egyik gyerek gyorsan és összevissza vezényel: fekete, fehér, fekete stb. Azt a gombócot kel feldobni és ügyesen elkapni, amelyiknek a színét mondják. Aki más színt dob fel, vagy elejti a galacsint, zálogot ad.

Mondókák

Csirr-csurr, csepergő,
esik, esik az eső.

Kár, kár, kár,
elmúlt a nyár.

Kelep, kelep, gólyamadár,
Itt van az ősz, elmúlt a nyár.

4

Találós kérdések

Fa nyele, vas foga, földön
csúszkál ide-oda.

(ауірәтәт)

Kiskoromban nyersen esznek,
ízét adom a levesnek.

Barátom a petrezselyem, egy
csomóba kötik velem.

(едәраһыс)

Gyümölcs vagyok, édes
vagyok.

Ha megértem, piros vagyok.

Télen jól elrejt a kamra.

Mi is volnék, ha nem...

(алма)

Dúdoló

Á, bé, cé, dé,

(magyar népdal)

Rajtam kezdé,
A nagy bölcsességet,
A nagy eszességet,
Á, bé, cé, dé,
Rajtam kezdé.
En, ó, pé, kú,
a nagy torkú.
Mind megissza a bort,
vígan rúgja a port.

En, ó, pé, kú,
a nagy torkú.
lksz, ipszilon,
most ne sírjon!
Sőt, inkább vigadjon,
búnak utat adjon!
lksz, ipszilon,
most ne sírjon!

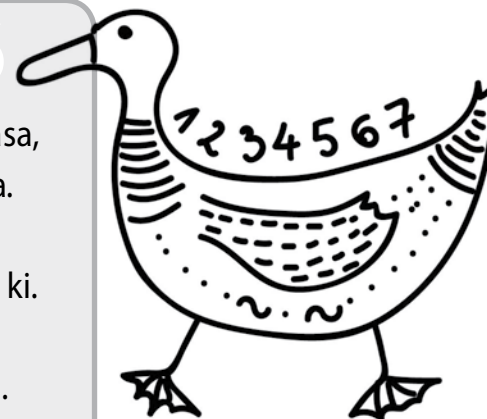
Kiolvasó

A kacsának nincsen mása,
volt tavasszal 8 tojása.

Hiába volt 8 neki,
mert csak hetet költött ki.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

A nyolcadik marad ki.

5

Mese a királynőről, aki nem tudott aludni, mert kíváncsi volt

Rufusz Rafael ma éjjel azért forogózik álmatlanul, mert kíváncsi.

Rémesen kíváncsi arra, hogy vajon azalatt, amíg ő itt a kiságyban kénytelen tölteni az időt, szülei vajon mit csinálhatnak? Hogy nem alszanak, az egyszer biztos. De arról sejtelve sincs, hogy mivel is foglalkoznak pontosan. Márpedig ő addig nem tud elaludni.

Felkapcsolja tehát kislámpáját, amely hipp-hopp Lámpalánnyá változik, és megkérdezi tőle, hogy tud-e olyan mesét, mely megoldást kínál az ő gondjára. Lámpalány fényesen rámosolyog Rufusz Rafaelre, mert véletlenül ismer egyet. És volframszál-hangján nekikezd egy történetnek.

„Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy királykiszlány. Arany haja lobogott, piros ajka ragyogott, barna szeme villogott. Szépsége még a tündéreket is elsápasztotta.

Ám egy napon sötét karikák jelentek meg a szemei alatt. Nem volt ennek más oka, mint hogy a gyönyörű szép királykiszlány ébren hanykolódott éjjelenként az ágyában. Nem tudott másra gondolni lefekvéskor, csak arra, hogy vajon királyi szülei mivel foglalatoskodnak, miután őt betették aranyágyacskájába. Ez a bizonytalanság most is gyötörte. Porcukorfehér ujjacskáit idegesen ropogtatta, tejbegrízfehér lábacskáit pedig még idegesebben lóbálgatta.

Ekkor berepült ablakán egy gyémántbagoly, és megszólította:

– Ej, te gyönyörű királykiszlány, mégis mi bánt téged?

– Jaj, gyémántbagoly, nagy az én bajom. Olyan erős kíváncsiság tör rám esténként, hogy majd belehalok. Azt szeretném tudni, hogy vajon mivel foglalatoskodnak az én királyi szüleim, amíg én alszom.

– Ha csak ez a gondod, hát ezen könnyen segíthetünk. Átrepülök az ablakukhoz, és meglesem őket – azzal a gyémántbagoly széttárta csillogó szárnyköpenyét, és eltűnt.

Másnap éjjel megint meglátogatta a gyönyörű királykiszlányt. Az már alig fért a bőrébe, annyira szerette volna hallani, hogy mit tudott meg.

– Csodálkozni fogsz, de bizony akkor is elmesélem, hogy mit láttam tegnap éjjel királyi szüleid ablakában. Épp vacsoráztak, de nem is akárhogyan! Palacsintát pörgettek a fejük felett, és a kakaóba buborékot fújtak, és a sok hab be-

terítette az egész asztalt. Aztán az ágyon ugrándoztak, olyan hevesen, hogy fejükkel majdnem kiszakították a drága bársonybaldachin tetejét. Végül a koronájukkal játszottak célbadobósdit egészen éjfélig. Majd hullafáradtan dőltek be az ágyukba, anélkül, hogy eszükbe jutott volna fogat mosni. Hiszed, nem hiszed, minden így történt.

A gyönyörű királykiszlány először egy kicsit csodálkozott, aztán megnyugodott. Végül is királyi szüleinek fárasztó lehet az egész napos szülősködés, és rájuk fér egy kis kikapcsolódás esténként. Mindig komolynak és felnőttnek lenni igen kimerítő lehet, úgy vélte. Magára húzta ezüst takaróját, megigazította arany párnácskáját, és mosolyogva elaludt.

Itt a vége, mire mészh véle?”

Lámpalány elhallgat, és kérdőn néz Rufusz Rafaelre. A kisfiú percegig gondolkozik magában. Nehezen hiszi, hogy az ő szülei is ilyesmi gyerekséggel töltik az időt, míg ő alszik. Ám hosszas töprengés után mégiscsak elfogadja, hogy ez lehet a helyzet náluk is. Hiszen tegnap is bajszot fújtak maguknak a borotvahabból, amikor kiment hozzájuk reggel a fürdőszobába.

Létay Lajos

Mit akar a ceruza?

Az asztalon új ceruza
meghegyezve szépen
lássuk vajon hogyan ír,
hogyan áll a kézben?
Megmarkolja Palika,
nekiesik Péter,
de lám csak, a ceruza
botorkál, szökdécsel.
Erre húznák – arra megy,
csúszkál jobbra-balra,

írkapapírról lelép
s karcol az asztalra.
Mit akar e ceruza?
Vesszőt, cukrot vár-e?
Miért nem ír betűket,
mint a Marikáé?
Nem tud – mondja Palkó,
még újra kipróbálja.
Nem baj, ő is jön velünk
összel iskolába.

Kedvencem

Újházi Zsóka, Arany János iskola, Oromhegyes

Majtényi Erik

Gyurka írni tanul

Egyik betű pocakos,
A másik meg nyurga,
Melyikkel fogsz elsöben is
Megbirkózni, Gyurka?

Ha az első görbe lesz,
Nehogy kedved szegje,
Hisz előbb a csúnyábbja jön,
Csak később a szebbje.

Írj gyorsan egy másikat,
Azután még egyet,
A betűk a sor végén majd
Kiegyenesednek.

S végül az a sok betű
Pocakos és nyurga,
Éppen úgy áll össze, ahogy
Te akarod, Gyurka.

Kovacsity Mária,

Jovan Mikić iskola, Szabadka

Szerencsés F. Mátyás,

Jovan Mikić iskola, Szabadka

Utasi Melinda,

Jovan Mikić iskola, Szabadka

A százokos

Ha vitát hall, ő közbeszól.
Mindent tud, de sose jól.
Nem menekülhetsz előle...
Ha kívágná egyszer
becsülettel: „
„Ezt meg ezt sajnos nem
tudom” –
a világ tán összedőlné!...

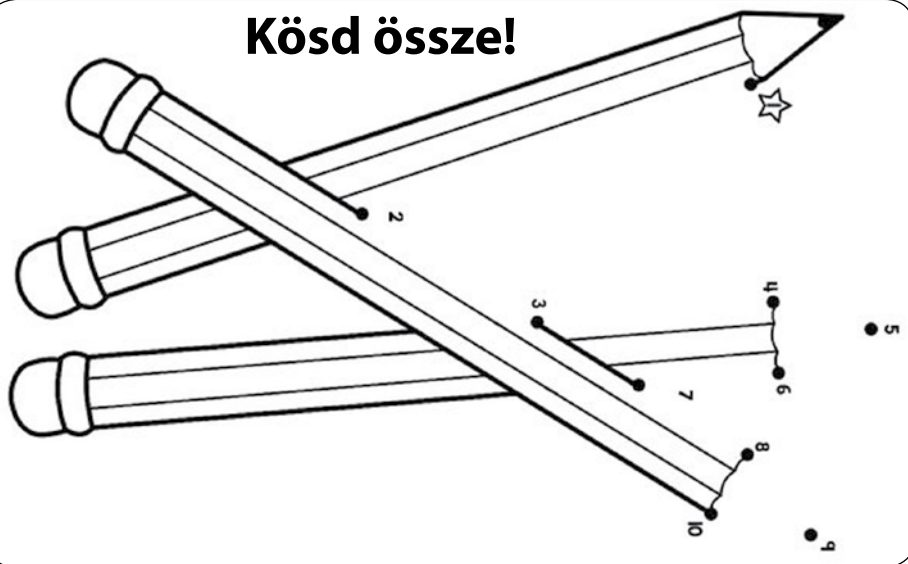
Padtárs

Alig szól. Ha kérdik, hallgat.
A szeme két titkos ablak.
Se jó, se rossz lány...
...Mégsem értem:
ha ott ül – észrevétlen,
s ha nem jön – üres az
osztály!...

Fehér Ferenc versei

Kösd össze!

Sebők Éva

Az alma meg a kerti manó

Hajnalban vadlibák húztak el a kert fölött. Alacsonyan repültek, s hát látták, hogy az almafán egy alma búslakodik, árválkodik egyes-egyedül. Teljesen zöld volt.

– Hát te még itt vagy?! – kiáltottak rá. – Nem tudod talán, hogy mögöttünk hószárnyakon közelít a félelmetes, hideg tél? Egy-kettő, bújj a kamrába!

Szegény alma nagyon megrémült, és ijedtében még jobban elzöldült. Mitévő legyen? Hiszen ment volna ő szívesen a kamrába, de nem szedték le, mivel olyan halvány az orcája.

– Szél, szél, lökj le, kérlek, a földre! – könyörgött. A szél jól szemügyre vette az almát.

– Nem vagy még elég piros – dörögte –, de hát semmi közöm hozzá. Ha úgy kívánod, lelöklek a földre.

Jó nagyot fújta, és megrázta az almafát.

Az alma lepottyant, és hosszan gurult a fűben. Épp arra ment a kerti manó. Pókhálóból volt a zekéje, nagy, kerek szalmakalapot viselt a fején. Megbotlott az almában.

– Hát te mit keresel itt? – kiáltotta. – Nem tudod talán, hogy a vadlibák mögött hószárnyakon közelít a félel-

metes, hideg tél? Bármely pillanatban beronthat a kertbe. Gyorsan bújj a kamrába!

– Bújnék én örömet – mondta az alma –, de nem tehetem. Nincs még pír az orcámon, nem akarnak befogadni.

– Hát ezen igazán könnyű segíteni! – kacagott fel vidáman a kerti manó. – Várj csak egy cseppet!

Száraz fűszálakból függően ecsetet kötött, arany napsugarakat olvasztott egy kettétört mákféjbe, jól elkeverte frissen szedett hajnali harmattal, s gyönyörű, kicsattanó pirosposzsgásra festette a sápadt alma pufók orcáját.

– Köszönöm, köszönöm! – hálálkodott az alma, és felderült.

Hevert a szép piros alma a fűben. Gyerekek jöttek a kertbe, észreveték, odaszaladtak.

– Nézzétek, milyen gyönyörű alma!

Gyorsan felkapták, vitték a kamrába, szépen beillesztették a többi alma közé a polcra, s hát egy se volt oly szép, ő volt mind közt a legnagyobb, legkövérebb, legpirosabb, leggyönyörűbb!

Vidáman kuksolt a polcon. Jöhet már a tél!

Világgá ment a nyár

Nyugtalanul aludt az éjszaka a nagy bükkfa. Nem is aludt jóformán, csak sóhajtozott. Alig várta, hogy megvirradjon, hogy szétnézhessen a tájon.

Hunyorogva nézett szembe a kelő nappal.

– Bikmakk, bikmakk! – ébredtek a mókusok is vígan ugrándozva.

Maga alá tekintett az öreg erdő. S hát mit kell látnia: csupa makk,

frissen hullott bükkmakk az avar. Annak örültek úgy a mókusok.

– Bikmakk, cseremakk, mogyoró! – ujjongták a mókusok.

S az öreg erdő látta, hogy magányos társa, a tölgy is, amott a tisztáson, tanácstalanul tekint körül.

– Mi történt, szomszéd? – szolt át a bükkerdő a tölgyfának.

– Világgá ment a nyár – felelte a tölgy helyett a mogyoróbokor.

– Világgá, világgá ment – sóhajtott most már a tölgy is.

S már látták is mindannyian a nyár lába nyomát végig a patak mentén húzódó hosszúkás réten.

Kikerics virított mindenütt a nyár nyomán.

Füttyszót is hallottak. S látni vélték, mintha egy úrfiforma ugrált volna kikericsről kikericsre, de olyan könnyedén, hogy a finom szirmok meg se rezzentek alatta. Makkot, mogyorót csörgetve táncoolt a falu felé.

Az ősz volt.

Bizonyára a diószüretre sietett.

Szárnybontogató

Vicces vers

Egyszer volt, hol nem volt,
az asztalomon egy folt.

Kiöntöttem a vizet,
ezért aztán senki nem fizet.

Ide most már semmi se fér,
vizet többet senki nem kér.

Anya tiszta terítőt kerít,
sok időt ezzel nem veszít.

Gyorsan rendet rakunk vele,
habár odalett a
zsebpénzem fele.

A mosoly mindjárt
az arcomra fagy,
Ádám, de kis huncut vagy!

Ceglédi Ádám

Október 10. iskola, Szabadka

Az új labdám

Piros labdám volt.
Rajta egy nagy folt.

A garázsba be nem fér.
Pici helyet kér.

16

Kint maradt, nagy volt a fagy.
Apám kiált: de nagy számár vagy!

Ha apukám új labdát nem kerít,
A csapatom biztos veszít.

Apu 250 dinárt fizet.
Szörp helyett isszuk a vizet.

Hardi Emil,

Október 10. iskola, Szabadka

Rímes vers

A ruhámon volt
két-három folt.

Apa a boltban fizet,
vesz két liter vizet.

Mosóport is kerít,
a folt színéből veszít.

Anyának diccszik vele,
megvan a munkának fele.

Tamás fagyit kér,
de a hasába több már nem fér.

Fridzsiderbe fagyfagy
te meg még mindig éhes vagy!

Kricskovity Hanna,

Október 10. iskola, Szabadka

Szárnybontogató

Tamkó Sirató Károly Mondjam még? (Folytatás)

Volt egy medve, meg egy méz...
Volt egy darázs, meg egy méh...
Volt egy festmény, meg egy kép...
Volt egy király, meg egy nép...
Volt egy ügynök, meg egy kém...
Volt egy kaptár, meg egy méh...
Volt egy ablak, meg egy rés...
Volt egy kaptár, meg egy méh...

Ha ez neked nem elég,
Öleld meg a kemencét! Bumm!

Csákány Petra

és Reményi Milán

J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Tamkó Sirató Károly Mondjam még? (Folytatás)

Volt egy fejsze, meg egy nyél...
Volt egy fal, meg egy kép...
Volt egy festmény, meg egy kép...

Ha ez neked nem elég,
Öleld meg a kemencét! Bumm!

Babcsányi Léna

és Horváth Bálint

Szabadka, J. J. Zmaj iskola

Tamkó Sirató Károly Mondjam még? (Folytatás)

Volt egy virág, meg egy méh...
Volt egy raktár, meg egy gép...
Volt egy láb, meg egy kéz...
Volt egy kenyér, meg egy pék...
Volt egy dinnye, meg egy kés...
Volt egy villa, meg egy kés...
Volt egy sáml, meg egy szék...
Volt egy nyár, meg egy tél...
Volt egy fal, meg egy kép...
Volt egy konyha, meg egy séf,
Volt egy buksza, meg egy pénz...
Volt egy keret, meg egy kép...
Volt egy asszony, meg egy férj...
Ha ez neked nem elég,
Öleld meg a kemencét! Bumm!

Kálló Dániel,

Mačković Tatjana

és Ahmetagić Hana

Szabadka, J. J. Zmaj iskola

17

• Csigalák • Csigalák • Csigalák • Csigalák • Csigalák • Csigalák •

Hegedűs Gabriella

3. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

Erős Zsombor

2. osztály, Miloje Čiplić iskola, Törökbecse

Kis Torma Manuella

3. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Utasi Botond

3. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Homolya Eszter

2. osztály, Stevan Sremac iskola, Zenta

Czakó Levente

Kókai Imre iskola, Temerin

Tóth Szilveszter

3. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Német Viktória

Kókai Imre iskola, Temerin

Király Adrienn

Péterrève

Mezei Eszter

2. osztály, Stevan Sremac iskola, Zenta

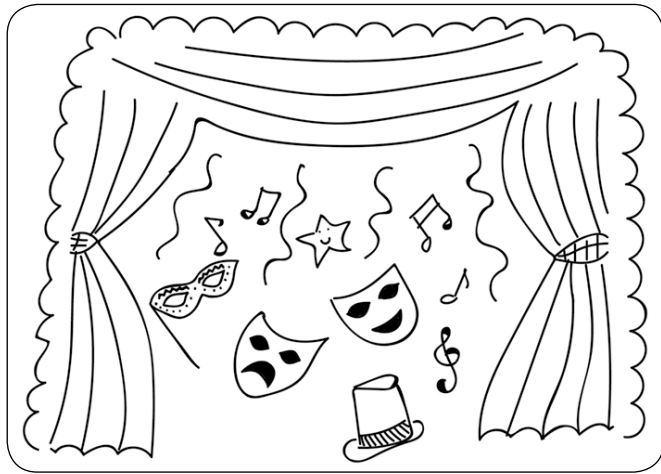
Balog Emília

3. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

Ujvári Dorka

2. osztály, Stevan Sremac iskola, Zenta

Kisszínház

Ki megy a boltba?

Szereplők:

Ica, Béla, anya, nagypapa

ICA: Unom magam, anyu...!

ANYA: Nagyszerű! Elmész a boltba, hozol tejet és lekvárt.

ICA: De miért én menjek a boltba?

ANYA: Mert a bolt nem jöhet hozzád. Érted?

ICA: Igen, csak hogy ma Béla a soros, én tegnap voltam...

ANYA: Jól tudod, hogy Béla nincs itthon.

ICA: De nekem tanulnom kell. Ma egy gyereknek több dolga van, mint a felnőtteknek. Öt óra az iskolában meg a szabad tevékenységek, aztán a házi feladatok...

ANYA: Azt mondtad, unod magad, tehát mindent megtanultál.

ICA: Igen ám, de ismételnem is kell!

NAGYAPA (belép): Az ismétlés a tudás anyja. Mi a baj, kislányom?

ICA: Látod, nagypapa, tanulnom kellene, anyu meg a boltba küld.

NAGYAPA: Semmi hiba! Mindjárt itt lesz Béla, és ő majd hallgatni fog anyura...

BÉLA (berohan): Apókám, ha láttad volna a meccsünket! 5:3-ra vertük meg a kertvégieket. Két gólt lőttem. Elcsíptem egy elveszettnek hitt labdát, és amikor már minden veszve látszott, akkora dugót ragasztottam... Így!... A

kapus csak az eget bámulta... A legjobb vagyok az utcánkban! A legügyesebb és a leggyorsabb!

NAGYAPA (tapsol): Bravó, Béluci!

ANYA: Ha már így van, akkor menj gyorsan a boltba!

BÉLA: Tudod, mennyire kifárasztott a meccs, anyu?... Menjen inkább Ica!

ICA: Én? Ki járt tegnap a péknél?

BÉLA: És ki szaladt el ma reggel újságért?

ICA: Azt elhiszem... mert meg akartad tudni a sporteredményeket.

BÉLA: Persze, nem is úgy, mint te, aki nem tudja megkülönböztetni a röplabdát a kosárlabdától.

ICA: Ne mondd!

NAGYAPA: Elég a torzsalkodásból! Átöltözöm, megyek a boltba tejjért és lekvárért.

Szuhanics Albert

Kilenc palacsinta

Egy-kettő-három-négy, palacsintát kérek még! Egy túróst, egy lekvárost, be is kapom... Na már most, kakaósat is kérek, s mákosat is vagy négyet. Két pucér is kell nekem, egykettőre elnyelem!

ANYA: Amíg nagypapa átöltözik, bezárják a boltot, aztán nézhetem, hogy miből sütök palacsintát.

BÉLA: Palacsintát? Hurrá!

ICA: Palacsintát mondtál? Várjunk csak... nekem úgy tűnik, mára elkészültem. Mehetnék is a boltba...

BÉLA: Inkább majd én! Nem is vagyok már fáradt.

ANYA: Rendben, menjetek mindketten! (Pénzt ad nekik.)

BÉLA: Szedjük a lábunkat, Ica, hogy még nyitva találjuk a boltot! (Elsietnek.)

NAGYAPA: Ej-ej, sohasem hittem volna, hogy ilyen engedelmességre bír valakiket a palacsinta!

(Függöny)

Írta: Blašković László

Színezd ki!

Gesztenyefigurák

A kellékek gyűjtéséhez itt a jó alkalom. Vadgesztenye, toboz, makk, ágacskák, márdártoll, levél az őszi séták alkalmával lépten-nyomon akad. Kell hozzá még néhány használt gyufaszál, kés, olló és ragasztó. És egy felnőtt segítése – az olló és a kés

használata miatt. Még izgalmasabb figurákat alkothattok, ha gyurmát is használtok, így készíthettek különféle figurákat, állatokat, gesztenyelényeket.

Pötty, pötty, halacska

Kellékek

Színes papír, rajzlap, vízfesték és ecset, régi fogkefe, kis szita a fröcsköléshez, fekete filctoll.

Elkészítése

A négy halat ábrázoló képhez hígíts fel kék és sárga vízfestéket, márts bele egy régi fogkefét, és húzogasd a papír fölött egy szitán. Így keletkeznek a lapon a finom fröccsenések. Ezután fogj egy akkora színes papírt, amekkora teljesen befedi a rajzlapot, és vágj bele

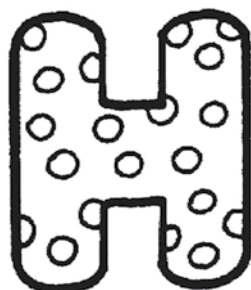
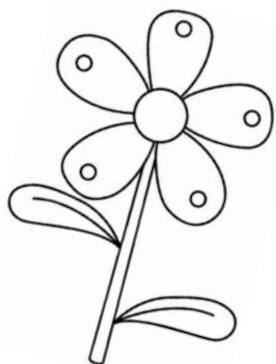
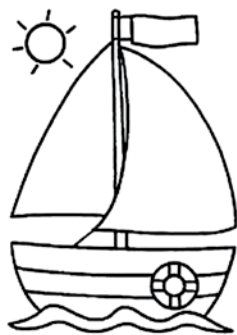
négy halat, majd ezt a sablont fedtesd a rajzlapra. A halakat piros festékkel fröcsköld a fogkefe és a szita segítségével. Ha a sablont leveszed, piros halakat láthatsz sárgászöld háttérrel. Végül fekete filctollal fessd meg a szemüket.

A pikkelyes halas képnél a sablont a fehér papírra tedd, így a háttér fehér marad. Halakat is vágdoshatsz ki papírból, amelyeket ráhelyezheted a rajzlapra. Ha a festéket a lapra fröcskölöd, a sablonok helyén fehér halakat kapsz.

A betűk világa

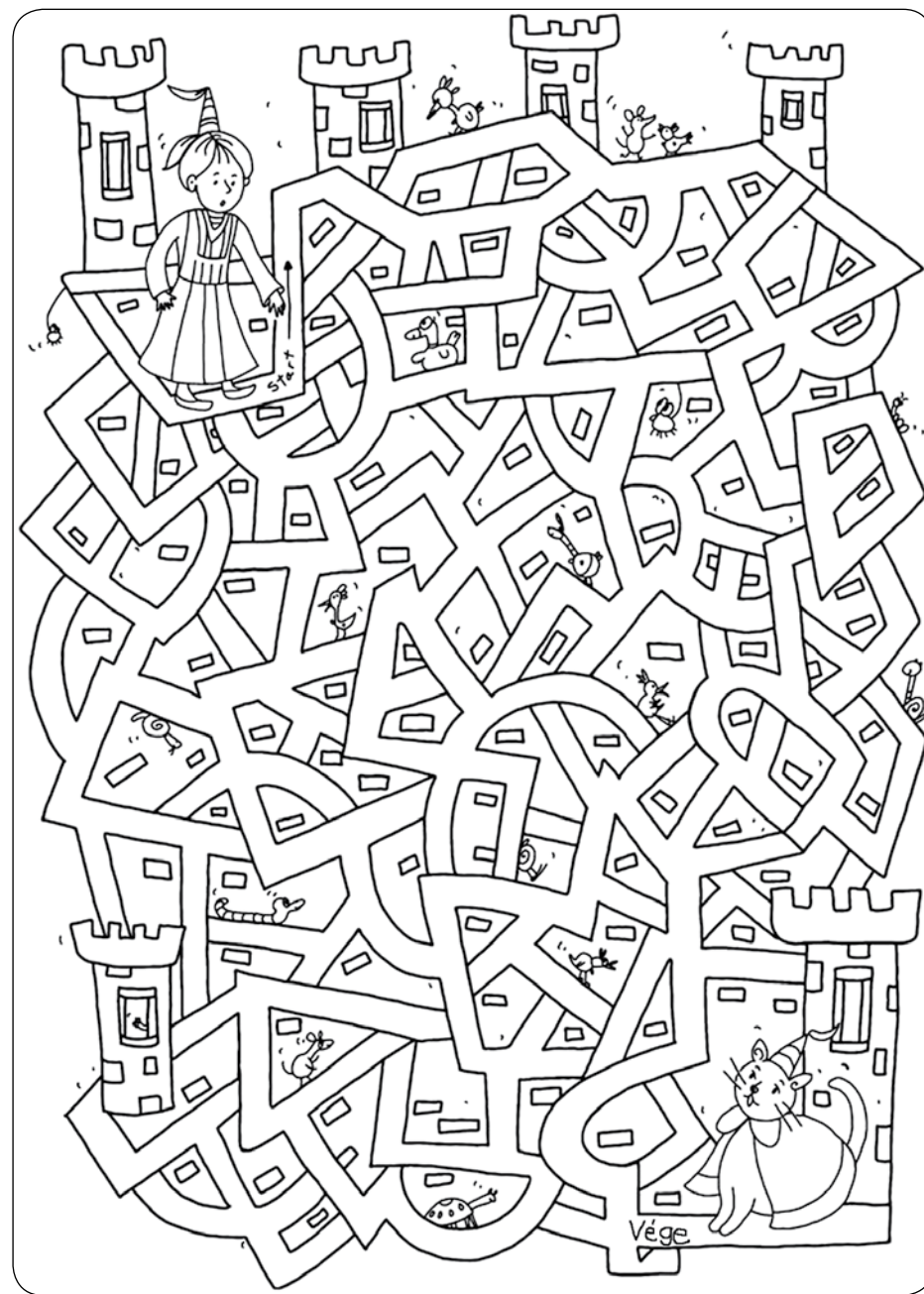
Milyen betűvel kezdődik? Kösd össze a betűt a hozzá tartozó rajzzal, majd ferd mindegyik betűt és a rajzot egyforma színűre.

24

Labirintus

25

A barnamedve

A barnamedve egyedül él. Karmos mellső lába kiváló szerszám és félelmetes fegyver egyszerre. Igen erős állat.

Falánk-e a medve?

Nagyon! És egyáltalán nem válogatós: eszik rovarokat, bogyókat, mézet, rágcsálókat, halakat, gyümölcsöt, falevelet. Egyszóval, mindenevő.

Imádja a mézet!

Vastag bundája megvédi testét a méhcsípésektől, az orra viszont érzékeny és sebezhető. De a medve inkább elviseli a fájdalmat, csak hogy egy kis mézet ehessen. Erős karmaival könnyen fel tudja nyitni

a vadméhek fákon vagy földön lévő fészkeit. Nemcsak a mézet nyalja fel, hanem a lárvákat is, sőt a lépeket is felfalja, bár a viasz emészthetetlen számára.

Tud halászni?

Tud bizony, méghozzá kitűnően! Kieresztett karmú mancsát addig lógatja a vízbe, míg el nem kap egy halat. A halnak csak a fejét nem eszi meg.

A medvék nagyon szívesen úsznak és fürdenek. Kutya módjára kapálóznak, és meglehetősen nagy távokat tudnak megtenni a vízben. A barnamedvék fújtatva gázolnak át a folyókon és a tavakon, hogy halat fogjanak.

Mit csinál a medve télen?

Alszik egészen tavaszig, de nem túl mélyen. A nőstény télen hozza világra kicsinyeit a barlangjában. A bocsok szorosan anyjukhoz bújva növekednek. Márciusban hagyják el a barlangot.

Dörmög-e?

A medve hangját jobbra dörmögésként szokás emlegetni, de a kutatók 11 különbözőféle mackóhangot jegyeztek föl, amiket az állatok meghatározott helyzetekben használnak. A köztudatban az él, hogy más ragadozókkal szemben a medve nem jelzi, ha támadni

készül. Valójában ez nem így van, csak mivel magányosan élő állat, jelzései kevésbé látványosak, mint a farkában élőké, így értelmezésükhez nagyobb gyakorlat szükséges.

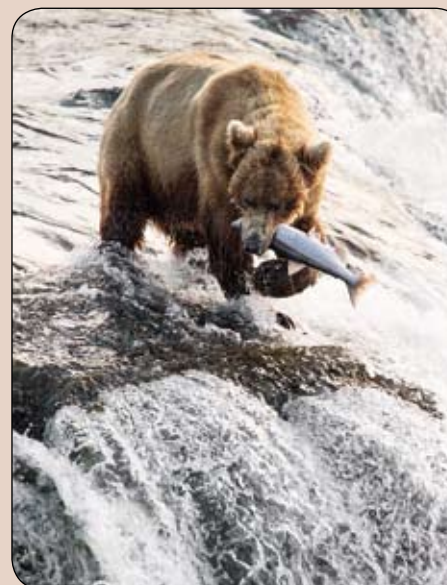
Fontos szerszám

A barnamedvék karmai 12 cm hosszúak is lehetnek. Előszeretettel keresnek úgy táplálékot, hogy odébb görgetik a köveket vagy fátörzseket, és kiássák az alattuk lévő rovarokat, felkutatják a rágcsálókat, földi mókusokat.

Móricz Zsigmond

Jó a ropogó

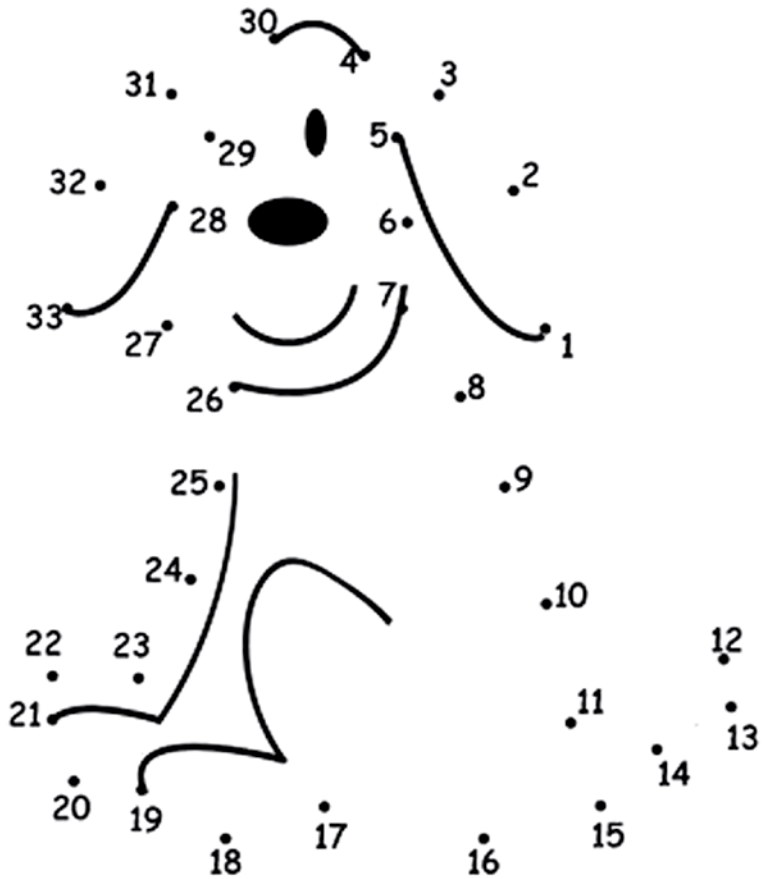
Jó a ropogó
Piri mogyoró.
Mackó uram szereti,
Bokrában felkeresi.
Egy tenyere
Tele vele,
A másikkal
Úgy csap bele.
Meghámozza, lám, lám!
És bekapja, hám! hám!
Ha teleszed egy mancsot,
Vígán eszi és csámcsog.
Jó a ropogó
Piri mogyoró.

Halászat közben karmai horogként szolgálnak

Kösd össze!

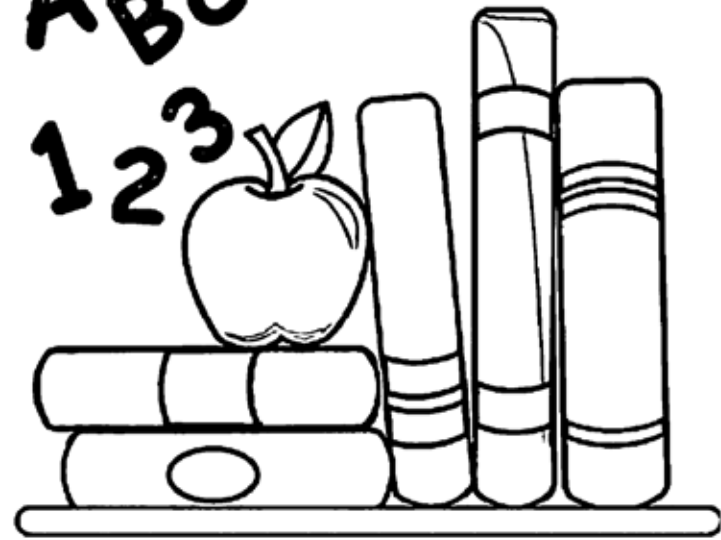
Keresd a párját!

A pacsirta	vándormadár.
A fecske	háziállat.
A kecske	énekesmadár.
A hörcsög	ragadozó hal.
A csuka	rágcsáló állat.
A csónak	vízi jármű.

ABC

123

Színezd ki!

Falatok a természetből

Kezdjük azzal, hogy a vadon termő gyümölcsöket akkor is meg kell mosni fogyasztás előtt, ha eső söpört végig a tájon, és az már megmosta. De nem mosta tisztára. Ebből következik, hogy a vadon termő gyümölcsöket szabadon megehetjük. Legalábbis akkor, ha ismerjük, és tudjuk, mit szedtünk. Gyerünk sorjában!

Erdei szamóca

Faeper

Kökény

Szeder

Som

Dzsem, gyümölcsíz, lekvár

Gyorsan elillannak a nyár csodái, érdemes belőlük a későbbi időre is eltenni. A fagyasztó feltalálása előtt csupán egyetlen módszer létezett a téli hónapokra átmenteni a nyári gyümölcsök ízeit. Lekvárokban.

Lekvártörténelem

A mézzel vagy cukorral édesített, tartósított gyümölcs nagy múltra tekint vissza. A perzsák a naspolyát tartósították, a görögök birsalmát tettek el mézzel. Az ókori Róma egyik mesterszakácsának munkásságát feldolgozó ókori receptkönyv is tartalmaz olyan leírásokat, amik a gyümölcsök konzerválásával kapcsolatosak. Abban az

időben főleg a birsalmából nyertek gyümölcszselt. S ezzel a birsalma szerepe nem ért véget, hiszen a keresztanyaságot is magára vállalta. Az angol, mára világhírűvé vált marmalade ugyanis a portugál marmelada szóból származik, ami birsalmasajtot jelent.

A lekvárok később a középkori orvostudományban is nagy szerepet kaptak. A rossz ízű gyógyszereket ezzel az anyaggal tették elviselhetővé a betegek számára.

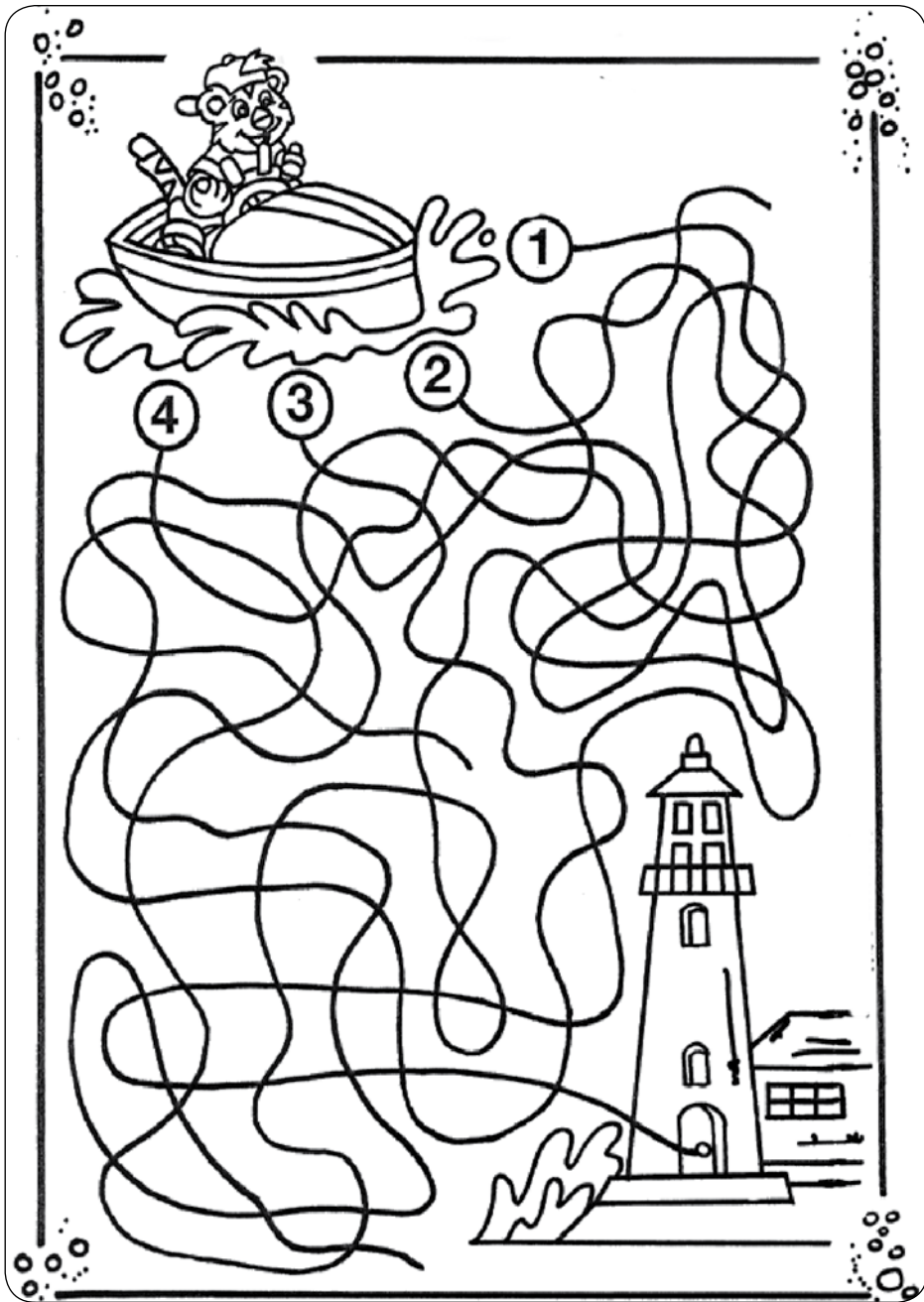
Eperlekvár

Hozzávalók: 1 kg eper, 1/2 kg cukor.

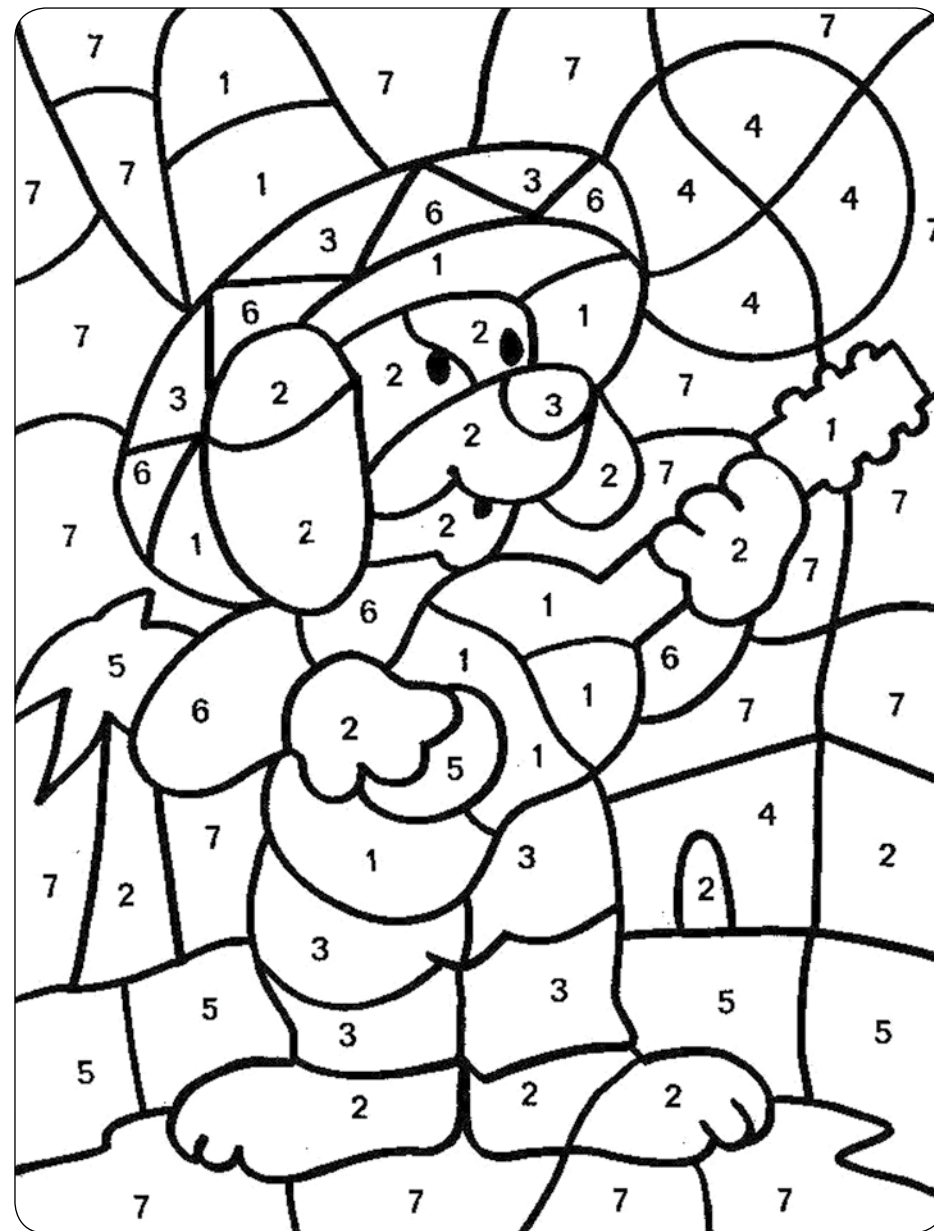
Elkészítése: Az epret alaposan megtisztítjuk, lábasba tesszük, krumplinyomóval kicsit megtörjük, folytonos kavargatás mellett felforraljuk, 20 percig főzzük. Ezután hozzáadjuk a cukrot, és megvárjuk, amíg felforr, és újabb 20 percig kavargatjuk folyamatosan, hogy le ne égjen. Üvegbe töltjük, alaposan lezárjuk (legjobb erre a celofán), majd dunsztba tesszük.

Útkereső

Színezd ki!

1 – narancssárga, 2 – barna, 3 – piros, 4 – citromsárga,
5 – zöld, 6 – rózsaszín, 7 – kék

Mesevilág

A két nyúl
Varga Polyák Boglárka
 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

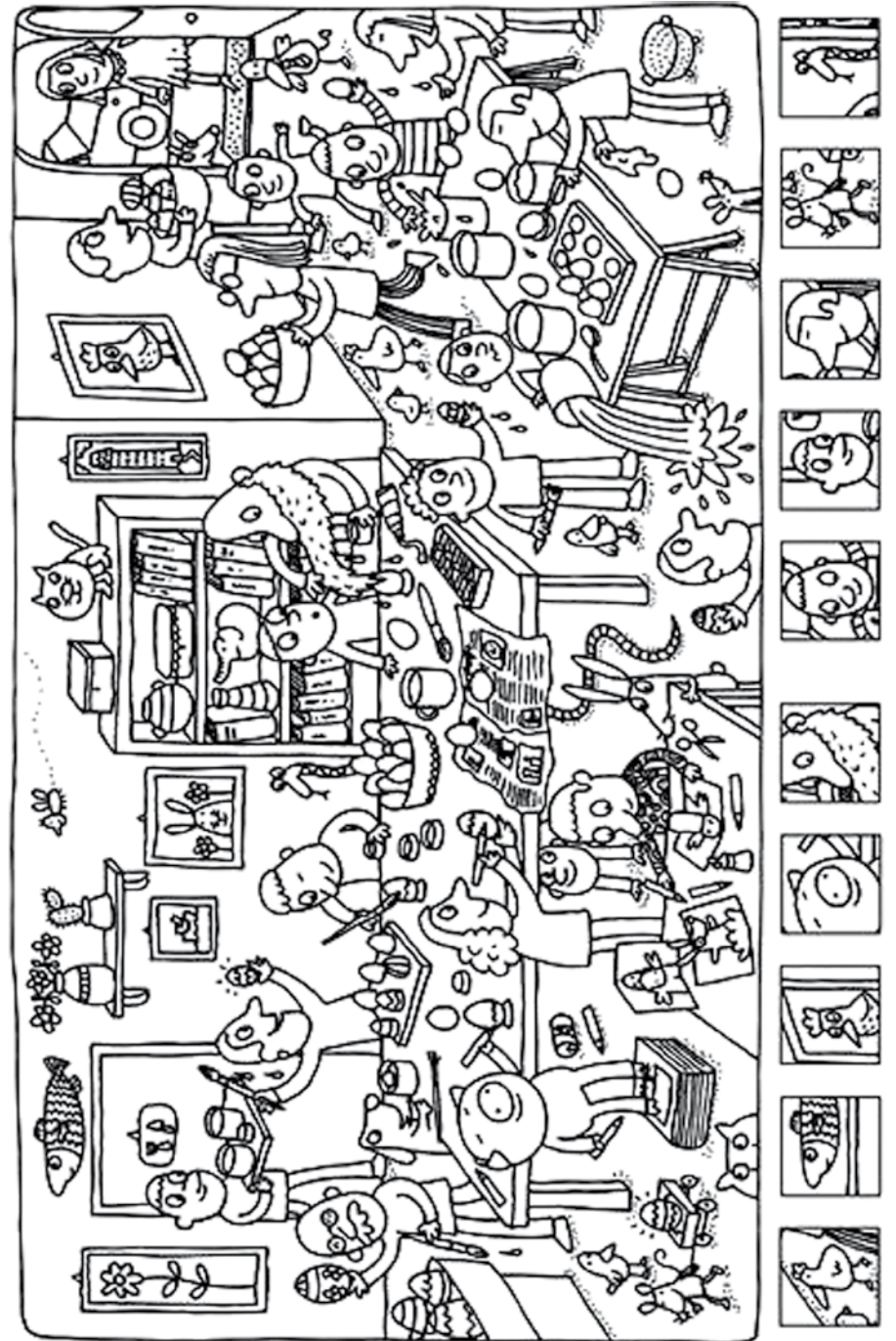
Kedvenc mesém
Sóti Noémi
 1. osztály, Miloje Čiplić iskola, Törökbecse

Álarcosbál
Úrfi Emília
 2. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

A kolozsvári bíró
Kiss Emma
 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Találd meg a képrészleteket!

Kisképtár

Borsi Ármin

4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Zenta

Lengyel Vivien

csantavéri óvodás

Döme Krisztián

4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Zenta

Illés Leóna

2. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Krizsán Dániel

2. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol

Szabó Ákos

2. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol